

УДК: 373.3:821.161.2

Бабенко А. І.,
студентка-магістрантка спеціальності «Початкова освіта»
Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ БОРИСА ГРІНЧЕНКА У РОБОТІ З УЧНЯМИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Постать Бориса Грінченка посідає вагоме місце в пантеоні персоналій вітчизняної педагогічної думки. Теоретико-практична спадщина педагога охоплює широке коло питань, що стосуються навчання і виховання підростаючого покоління. Особливе місце у формуванні особистості дитини Борис Дмитрович відводив книгам та художнім творам.

На думку педагога, твори художньої літератури формують у дітей духовність, загальнолюдські якості, гуманність, патріотизм, добropорядність, поміркованість, працелюбність. Аналізуючи поведінку героїв діти засвоюють та моделюють різні моделі власної поведінки.

До золотого фонду дитячої літератури увійшли твори Бориса Грінченка про дітей і для дітей, зокрема це: «Каторжна», «Украла», «Грицько», «Сестриця Галя», «Ксеня», «Олеся», «Сама, зовсім сама» [1]. Тематика цих творів зорієнтована на моральне, естетичне, трудове, національне виховання. Ціннісні смисли, що описані педагогом є значущими й на сучасному етапі виховання молоді генерації.

В умовах реалізації положень Концепції «Нової української школи» ідеї, пропоновані Борисом Грінченком, та описані ним у художніх творах є на часі, оскільки вони сприятимуть формуванню цілісної моделі випускника навчального закладу, який має бути особистістю, патріотом, новатором, а названі положення пронизують усі твори педагога [2].

Вивчення теоретико-практичної спадщини Бориса Грінченка дало можливість з'ясувати, що він у своїй діяльності реалізував дитиноцентричний підхід. Педагог жив і працював у складних умовах, те, з чим, безпосередньо стикався у професійному та практичному житті, відображав у художніх творах.

Борис Грінченко залишається сучасним педагогом. Підняті ним питання про цінність дитинства, вплив соціокультурного середовища на особистісний розвиток дитини, підготовку учнів до практичного життя залишаються актуальними й на сучасному етапі в контексті розвитку нової української школи.

Вивчення програмово-методичного та змістового забезпечення початкової школи дало можливість з'ясувати, що твори Бориса Грінченка не посіли належного місця в навчально-виховному процесі початкових шкіл. Аналіз сучасних програм з літературного читання для початкової школи, підручників, букварів, читанок дає можливість констатувати, що художні твори Бориса Грінченка для дітей пропонуються в обмеженій кількості. Серед усього змістового масиву для читання, учням пропонуються твори автора лише у 4-у класі.

Для більш ширшого ознайомлення учнів початкової школи з творами Бориса Грінченка та систематичного й комплексного їх використання доцільно використовувати різні форми роботи. До творів педагога варто звертатись як у процесі урочної, так і позаурочної діяльності.

Орієнтовними формами роботи з учнями можуть бути такі, як:

- інсценування уривків казок та оповідань;
- проведення віртуальних екскурсій по місцях, у яких жив і працював педагог;
- віртуальні зустрічі із літературними героями задля обговорення ситуацій, подій, у яких опинилися герої оповідань, емоцій, почуттів, які вони переживали;
- використання оповідань Бориса Грінченка під час уроків із літературного читання;
- проведення виховних та позакласних заходів за змістом літературних творів педагога;

- розроблення настільно-друкованих ігор на морально-етичну тематику за змістом художніх творів Бориса Грінченка;

- використання проблемних ситуацій (за змістом творів) задля формування у дітей загальнолюдських чеснот української дитини;

- залучення учнів початкової школи до вивчення творів Бориса Грінченка з використанням інтерактивних та проектних технологій (електронні дидактичні ігри, квести, флешмоби, тощо).

Отже, використання творів Бориса Грінченка в навчально-виховному процесі початкової школи є значущими й мають свої особливості. Вони, передусім, спрямовані на формування у молодій генерації особистісних, загальнолюдських сенсів, потребують нового прочитання у вимірі сьогодення. Морально-духовний посыл педагога майбутнім поколінням відображений в описаних ним вчинках, подіях, життєвих й особистісних історіях, що є суголосними трансформаціям, що відбуваються в сучасній освіті.

Література

1. Грінченко Б. Д. Зернятка : вірші, поеми, оповідання : Для ст. шк. віку / [Упоряд. та передм. В.В. Яременка]; Худож. В.А. Євдокименко. – К.: Веселка, 1989. – 272 с.
2. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/12/05/konczepczyia.pdf>. – Назва з екрана.